

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ Č. 99/23

V Luxemburgu 15. júna 2023

Rozsudok Súdneho dvora vo veci C-520/21 | Bank M. (Dôsledky vyhlásenia zmluvy za neplatnú)

Právo Únie nebráni tomu, aby v prípade vyhlásenia zmluvy o hypotekárnom úvere, obsahujúcej nekalé podmienky, za neplatnú v celom rozsahu spotrebiteľia požadovali od banky náhradu presahujúcu vrátenie zaplatených mesačných splátok

Bráni však tomu, aby banka voči spotrebiteľom uplatnila analogické nároky

V roku 2008 spotrebiteľ so svojou manželkou uzavreli s Bank M. zmluvu o hypotekárnom úvere. Úver bol indexovaný na švajčiarsky frank (CHF), pričom mesačné splátky úveru sa mali zaplatiť v poľských zlotých (PLN) po prepočte uplatnením predajného kurzu CHF podľa tabuľky výmenných kurzov cudzích mien, ktorú Bank M. uplatňovala v deň zaplatenia každej mesačnej splátky.

Keďže sa spotrebiteľ domnieval, že konverzné doložky stanovujúce výmenný kurz sú zneužívajúce a ich existencia spôsobuje neplatnosť tejto zmluvy v celom rozsahu, podal proti Bank M. žalobu na okresný súd vo Varšave. Domáha sa zaplata finančnej sumy zodpovedajúcej polovici zisku, ktorý Bank M. dosiahla počas určitého obdobia tým, že využila mesačné splátky hypotekárneho úveru, zaplatené v rámci plnenia zmluvy. Spotrebiteľ na podporu svojej žaloby uvádza, že Bank M. prijala mesačné splátky úveru bez právneho základu.

Poľský súd sa pýta Súdneho dvora, či smernica o nekalých podmienkach¹, ako aj zásady efektivity, právnej istoty a proporcionality zmluvným stranám zmluvy o hypotekárnom úvere, vyhlásenej za neplatnú z toho dôvodu, že nemôže ďalej existovať po odstránení nekalých podmienok, umožňujú požadovať náhradu presahujúcu vrátenie súm zaplatených v rámci plnenia tejto zmluvy, ako aj zaplata úrokov z omeškania v zákonnej sadzbe od okamihu výzvy na zaplata.

Súdny dvor vo svojom dnešnom rozsudku poznamenal, že **táto smernica výslovne neupravuje dôsledky neplatnosti zmluvy uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom po odstránení nekalých podmienok**. Prináleží členským štátom, aby určili uvedené dôsledky, a to pod podmienkou, že **stanovené pravidlá musia byť zlučiteľné s právom Únie**, a najmä s cieľmi sledovanými touto smernicou. Súdny dvor spresnil, že táto zlučiteľnosť závisí od otázky, či vnútroštátna právna úprava jednak umožňuje právne a faktické obnovenie situácie spotrebiteľa, v ktorej by sa nachádzal v prípade, keby zmluva, ktorá bola vyhlásená za neplatnú, vôbec neexistovala, a či jednak neohrozuje odradzujúci účinok sledovaný smernicou.

Podľa Súdneho dvora **sa nezdá, že vyššie uvedené ciele ohrozí** možnosť, že spotrebiteľ uplatní voči banke pohľadávky presahujúce vrátenie zaplatených mesačných splátok. Takáto možnosť predovšetkým môže prispieť k odradeniu podnikateľov od využívania nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách, keďže zahrnutie takýchto podmienok spôsobujúcich neplatnosť zmluvy ako celku **by mohlo mať finančné dôsledky, ktoré idú nad rámec**

¹ Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Ú. v. ES L 95, 1993, s. 29; Mim. vyd. 15/002, s. 288).

vrátenia súm, ktoré zaplatil spotrebiteľ, a prípadne zaplataenie úrokov z omeškania. Prináleží však vnútroštátnemu súdu, aby vzhľadom na všetky okolnosti sporu preskúmal, či vyhovie takýmto požiadavkám spotrebiteľa rešpektuje zásadu proporcionality.

Smernica okrem toho **bráni tomu, aby banka mohla požadovať od spotrebiteľa náhradu presahujúcu vrátenie poskytnutého kapitálu a zaplataenie zákonných úrokov z omeškania.** Súdny dvor zastáva názor, že priznanie takéhoto práva **by vo vzťahu k podnikateľom prispelo k odstráneniu odradzujúceho účinku.** Okrem toho by účinnosť ochrany, ktorú spotrebiteľom priznáva smernica, bola ohrozená, ak by títo spotrebitelia boli pri uplatňovaní svojich práv vyplývajúcich z tejto smernice vystavení riziku, že budú musieť zaplatiť takúto náhradu. Tento výklad **by mohol viesť k situáciám, v ktorých by bolo pre spotrebiteľa výhodnejšie pokračovať v plnení zmluvy obsahujúcej nekalú podmienku, než uplatniť práva, ktoré mu vyplývajú z uvedenej smernice.**

Súdny dvor zdôraznil, že v prejednávanej veci je prípadné vyhlásenie zmluvy o hypotekárnom úvere za neplatnú dôsledkom použitia nekalých podmienok zo strany Bank M. Z tohto dôvodu **nemožno pripustiť, aby svojím protiprávnym konaním dosiahla hospodárske výhody, ani aby bola odškodnená za negatívne výsledky spôsobené takým konaním.**

Súdny dvor okrem toho zastáva názor, že **tvrdenie týkajúce sa stability finančných trhov nie je relevantné v rámci výkladu smernice, ktorej cieľom je ochrana spotrebiteľov.** Okrem toho podnikateľa nemôžu obchádzať ciele sledované smernicou z dôvodu zachovania stability finančných trhov. **Bankovým inštitúciám totiž prináleží organizovať svoje činnosti v súlade s touto smernicou.**

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Zostaňte v spojení!

